DD-71

Pp 281.600

1.
00

Een Natie in de Mak

Een Natie in de Maak.

Ter Inleiding

van elk Deeltje van deze Serie Geschiedenis-boekjes.

Mijn opvatting over geschiedenis-onderwijs op de school wijkt volkomen af van de gebruikelijke leermetoden, maar is door mijn lange ervaring juist bevonden.

Geschiedenis-onderwijs kan geen ander doel hebben dan bij uitstek algemene ontwikkeling bij te brengen. Deze algemene ontwikkeling kan de leerling niet leren. Zij vormt zich van zelf bij hem in zijn jeugd, en verrijkt zich in de jaren na de school. Het doeltreffendste middel daartoe is: lezen en onderling bespreken. De boekjes of delen daaruit worden aldus in de klas gebruikt. De onderwijzer of leraar leest ook vóór, bespreekt het gelezene, vertelt, vult aan, maakt duidelijk, legt uit. Er worden geen lesjes opgegeven "voor tuis", geen "beurten" in de klas, geen "proefwerken". Zo eens in de drie maanden (b.v. voor het bepalen van een rapportcijfer, als aan die metode wordt vastgehouden) mag elke leerling naar zijn eigen keuze over een of ander onderwerp, dat voor hem belangwekkend is, gedurende de aangegeven tijd schrijven wat hij er van weet. Het opstel behoeft niet "af" te zijn. Als de tijd voorbij is, levert hij zijn werk in. Daarnaar beoordeelt de onderwijzer of leraar de mate van zijn ontwikkeling. Er geldt één verbod: uit hoofd geleerde schijnkennis kan niet met "voldoende" worden beoordeeld.

Geen enkel boekje behoeft afgewerkt te worden in het cursus-deel dat voor "geschiedenis" is uitgetrokken. De belangstelling moet, indien mogelijk bij alle leerlingen, dusdanig gewekt worden, dat hij voor zich zelf naar het leesboek grijpt tuis, omdat hij méér weten wil dan de lessen hem gaven.

De moeilijkheid bij deze mijn metode is blijkens mijn ervaring geweest: niet het boek, niet de leerling, - maar de leraar. Hij moet waarlijk om zijn algemene ontwikkeling bevoegd zijn vóór te gaan.

Wie op deze wijze zijn lessen indeelt, zal heel grote voldoening oogsten.

De schrijver

Bronnen-aangifte was in deze serie schoolboekjes niet aangebracht. Wel zijn zij in overrijkheid te vinden in een groter werk van schrijvers hand.

De uitgever

Ter Inleiding

van elk Deeltje van deze Serie Geschiedenis-boekjes.

Mijn opvatting over geschiedenis-onderwijs op de school wijkt volkomen af van de gebruikelijke leermetoden, maar is door mijn lange ervaring juist bevonden.

Geschiedenis-onderwijs kan geen ander doel hebben dan bij uitstek algemene ontwikkeling bij te brengen. Deze algemene ontwikkeling kan de leerling niet leren. Zij vormt zich van zelf bij hem in zijn jeugd, en verrijkt zich in de jaren na de school. Het doeltreffendste middel daartoe is: lezen en onderling bespreken. De boekjes of delen daaruit worden aldus in de klas gebruikt. De onderwijzer of leraar leest ook vóór, bespreekt het gelezene, vertelt, vult aan, maakt duidelijk, legt uit. Er worden geen lesjes opgegeven "voor tuis", geen "beurten" in de klas, geen "proefwerken". Zo eens in de drie maanden (b.v. voor het bepalen van een rapportcijfer, als aan die metode wordt vastgehouden) mag elke leerling <u>naar zijn eigen keuze</u> over een of ander onderwerp, dat voor hem belangwekkend is, gedurende de aangegeven tijd schrijven wat hij er van weet. Het opstel behoeft niet "af" te zijn. Als de tijd voorbij is, levert hij zijn werk in. Daarnaar beoordeelt de onderwijzer of leraar de mate van zijn ontwikkeling. Er geldt één verbod: uit hoofd geleerde schijnkennis kan niet met "voldoende" worden beoordeeld.

Geen enkel boekje behoeft afgewerkt te worden in het cursus-deel dat voor "geschiedenis" is uitgetrokken. De belangstelling moet, indien mogelijk bij alle leerlingen, dusdanig gewekt worden, dat hij voor zich zelf naar het leesboek grijpt tuis, omdat hij méér weten wil dan de lessen hem gaven.

De moeilijkheid bij deze mijn metode is blijkens mijn ervaring geweest: niet het boek, niet de leerling, - maar de leraar. Hij moet waarlijk om zijn algemene ontwikkeling bevoegd zijn vóór te gaan.

Wie op deze wijze zijn lessen indeelt, zal heel grote voldoening oogsten.

De schrijver

Bronnen-aangifte was in deze serie schoolboekjes niet aangebracht. Wel zijn zij in overrijkheid te vinden in een groter werk van schrijvers hand.

De uitgever

Ter Inleiding

van elk Deeltje van deze Serie Geschiedenis-boekjes.

Mijn opvatting over geschiedenis-onderwijs op de school wijkt volkomen af van de gebruikelijke leermetoden, maar is door mijn lange ervaring juist bevonden.

Geschiedenis-onderwijs kan geen ander doel hebben dan bij uitstek algemene ontwikkeling bij te brengen. Deze algemene ontwikkeling kan de leerling niet leren. Hij vormt zich van zelf bij hem in zijn jeugd, en verrijkt zich in de jaren na de school. Het doeltreffendste middel daartoe is: lezen en onderling bespreken. De boekjes of delen daaruit worden aldus in de klas gebruikt. De onderwijzer of leraar leest ook vóór, bespreekt het gelezene, vertelt, vult aan, maakt duidelijk, legt uit. Er worden geen lesjes opgegeven "voor tuis", geen "beurten" in de klas, geen "proefwerken". Zo eens in de drie maanden (b.v. voor het bepalen van een rapportcijfer, als aan die metode wordt vastgehouden) mag elke leerling naar zijn eigen keuze over een of ander onderwerp, dat voor hem belangwekkend is, gedurende de aangegeven tijd schrijven wat hij er van weet. Het opstel behoeft niet "af" te zijn. Als de tijd voorbij is, levert hij zijn werk in. Daarnaar beoordeelt de onderwijzer óf leraar de mate van zijn ontwikkeling. Er geldt één verbod: uit hoofd geleerde schijnkennis kan niet met "voldoende" worden beoordeeld.

Geen enkel boekje behoeft afgewerkt te worden in het cursus-deel dat voor "geschiedenis" is uitgetrokken. De belangstelling moet, indien mogelijk bij alle leerlingen, dusdanig gewekt worden, dat hij voor zich zelf naar het leesboek grijpt tuis, omdat hij méér weten wil dan de lessen hem gaven.

De moeilijkheid bij deze mijn metode is blijkens mijn ervaring geweest: niet het boek, niet de leerling, - maar de leraar. Hij moet waarlijk om zijn algemene ontwikkeling bevoegd zijn vóór te gaan.

Wie op deze wijze zijn lessen indeelt, zal heel grote voldoening oogsten.

De schrijver

Bronnen-aangifte was in deze serie schoolboekjes niet aangebracht. Veel zijn zij in overrijkheid te vinden in een groter werk van schrijvers hand.

De uitgever

GESCHIEDENIS EN SCHOOL.

Een Vingerwijzing voor de Leraar.

Een van de vele pedagogische problemen verschuilt zich in de vraag: Is "geschiedenis" al of niet een leervak voor de school?

Op deze vraag is nog altijd geen antwoord gegeven, dat de navorser in elk opzicht bevredigen kan. Het blijft een ja en een neen. Toch bleef het onderzoek niet steriel. Er werden elementen ontdekt, die ons nader vertrouwd hebben gemaakt met het karakter van het vak "Geschiedenis". Deze vertrouwdheid moeten wij waarlijk zien als de eerste stap naar de uiteindelijke oplossing van het probleem, dat in hoofde van deze vingerwijzing werd gesteld.

"Geschiedenis" is geen exact vak. Niettemin kan de historicus geen te vergaande kleinachting koesteren voor het werk van de historiograaf, zolang deze zich er niet toe laat verleiden, om uit zijn anecdotische bevindingen wegen te traceren naar aanliggende gebieden van wetenschap, als daar b.v. zijn de folkore, de karakterologie, de psichologie, dan wel naar gebieden die niet om feiten-materiaal maar om intuitief duidingsinzicht vragen, los van herodotische vrijmoedigheden, homerische legenden-dichtingen, mitologische credo's, pararatons, bhagavad-gita's, en chaldese, egiptische, israëlitische en andere dusgenaamde "koningsboeken",etc.

Geschiedenis is niet een relaas, noch zelfs het getrouw en verantwoord relaas, van de facta, omgevende een bepaalde individuele of sociale handeling, of karakteriserende een subjectief-reële periode, en zelfs niet al zouden de feiten zich als facta concludentia aanbieden. Want nog is het de mens niet gegeven met logische zekerheid gevolgtrekkingen te maken. Ook tekent "geschiedenis" niet het verleden van de evolutie ener grotere of minder grote groep. Het verleden omvat toch méér dan die evolutie. Noch ook verft "geschiedenis" ons "Nu" met de kleuren van het Waarlijk Heden.

Meer dan dat alles leert Geschiedenis.

Zij is het in de mensheid, in àlle mensheid werkende streven ter verwerkelijking van een objectieve realiteit.

Wat nu is die objectieve realiteit?

Om te beginnen is dat streven dus wel het pogen tot ontkoming aan het subjectief reële, dat

wij

GESCHIEDENIS IN SCHOOL.

Een Vingerwijzing voor de Leraar.

Een van de vele pedagogische problemen verschuilt zich in de vraag: Is "geschiedenis" al of niet een leervak voor de school?

Op deze vraag is nog altijd geen antwoord gegeven, dat de navorser in elk opzicht bevredigen kan. Het blijft een ja en een neen. Toch bleef het onderzoek niet steriel. Er werden elementen ontdekt, die ons nader vertrouwd hebben gemaakt met het karakter van het vak "Geschiedenis". Deze vertrouwdheid moeten wij waarlijk zien als de eerste stap naar de uiteindelijke oplossing van het probleem, dat in hoofde van deze vingerwijzing werd gesteld.

"Geschiedenis" is geen exact vak. Niettemin kan de historicus geen te vergaande kleinachting koesteren voor het werk van de historiograaf, zolang deze zich er niet toe laat verleiden, om uit zijn anecdotische bevindingen wegen te traceren naar aanliggende gebieden van wetenschap, als daar b.v. zijn de folklore, de karakterologie, de psichologie, dan wel naar gebieden die niet om feiten-materiaal maar om intuitief duidingsinzicht vragen, los van herodotische vrijmoedigheden, homerische legenden-dichtingen, mitologische credo's, pararatons, bhagavad-gita's, zx chaldese, egiptische, israëlitische en andere dusgenaamde "koningsboeken",etc.

Geschiedenis is niet een relaas, noch zelfs het getrouw en verantwoord relaas, van de facta, omgevende een bepaalde individuele of sociale handeling, of karakteriserende een subjectief-reële periode, en zelfs niet al zouden de feiten zich als facta concludentia aanbieden. Want nog is het de mens niet gegeven met logische zekerheid gevolgtrekkingen te maken. Ook tekent "geschiedenis" niet het verleden van de evolutie ener grotere of minder grote groep. Het verleden omvat toch méér dan die evolutie. Noch ook verft "geschiedenis" ons "Nu" met de kleuren van het waarlijk Heden.

Meer dan dat alles leert Geschiedenis.

Bij is het in de mensheid, in alle mensheid werkende streven ter verwerkelijking van een objectieve realiteit.

Wat nu is die objectieve realiteit?

Om te beginnen is dat streven dus wel het pogen tot ontkoming aan het subjectief reële, dat

wij

GESCHIEDENIS IN SCHOOL.

Een Vingerwijzing voor de Leraar.

Een van de vele pedagogische problemen verschuilt zich in de vraag: Is "Geschiedenis" al of niet een leervak voor de school?

Op deze vraag is nog altijd geen antwoord gegeven, dat de naverser in elk opzicht bevredigen kan. Het blijft een ja en een neen. Toch bleef het onderzoek niet steriel. Er werden elementen ontdekt, die ons nader vertrouwd hebben gemaakt met het karakter van het vak "Geschiedenis". Deze vertrouwdheid moeten wij waarlijk zien als de eerste stap naar de uiteindelijke oplossing van het probleem, dat in hoofde van deze vingerwijzing werd gesteld.

"Geschiedenis" is geen exact vak. Niettemin kan de historicus geen te vergaande kleinachting koesteren voor het werk van de historiograaf, zolang deze zich er niet toe laat verleiden, om uit zijn anecdotische bevindingen wegen te traceren naar aanliggende gebieden van wetenschap, als daar b.v. zijn de folklore, de karakterologie, de psichologie, dan wel naar gebieden die niet om feiten-materiaal maar om intuitief duidingsinzicht vragen, los van herodotische vrijmoedigheden, homerische legenden-dichtingen, mitologische credo's, pararatona's, bhagavad-gita's, zoals chaldese, egiptische, israëlitische en andere dusgenaamde "koningsboeken", etc.

Geschiedenis is niet een relaas, noch zelfs het getrouw en verantwoord relaas, van de facta, omgevende een bepaalde individuele of sociale handeling, of karakteriserende een subjectief-reële periode, en zelfs niet al zouden de feiten zich als facta concludentia aanbieden. Want nog is het de mens niet gegeven met logische zekerheid gevolgtrekkingen te maken. Ook tekent "geschiedenis" niet het verleden van de evolutie ener grotere of minder grote groep. Het verleden omvat toch méér dan die evolutie. Hoch ook verft "geschiedenis" ons "Nu" met de kleuren van het waarlijk Heden.

Meer dan dat alles leert Geschiedenis.

Zij is het in de mensheid, in alle mensheid werkende streven ter verwerkelijking van een objectieve realiteit.

Wat nu is die objectieve realiteit?

Om te beginnen is dat streven dus wel het pogen tot ontkoming aan het subjectief reële, dat

wij het Leven plegen te noemen. Dat Leven, - het het leven! - voldoet dus niet aan de verlangens, uitgaande naar een begerenswaardiger gewenste toekomst. Het voldoet dus niet aan de feitelijkheden van het momentaan doorleefde bestaan, dat wij de naam gaven van het Heden, al bestaat dit niet als enige langer of korter durend gedachte periode. Want het heden is òf het laatste verleden, òf reeds de eerste toekomst, en het leven dierhalve de altijd durende overgang van verleden naar toekomst. Het is de subjectieve irrealiteit, welke ons immer bedriegelijk belooft, dat er een veel schonere objectieve realiteit is te bereiken, een wèl gelukkige toekomst, al voerde ons het verleden nog steeds niet tot voor het ochtendgloren daarvan.

En dat nu is Geschiedenis: het verhaal van de onophoudelijke, nooit rustende bestrevingen der totale mensheid ter bereiking van die objectieve realiteit. Diensvolgens moeten wij trachten te ontdekken, welke die bestrevingen zijn, voor en aleer wij zullen begrijpen, wat die objectieve realiteit inhoudt of wat zij is.

Eén karaktertrek staat natuurlijk dadelijk helder voor ons: het streven naar andersheid. Het Nu voldoet niet. Het moet anders zijn. Hoe men zich die andersheid voorstelt is niet in een enkel beeld samen te vatten. Grotere of kleinere groepen, en zelfs individuën, malen zich onderling sterk verscheidene toekomst-beelden af, welke niettemin alle deze trek gemeen hebben: die toekomst moet het door een ieder verlangde geluk brengen, dat het verleden nog steeds niet in staat is geweest te realiseren. Hoe achter dat geluk xx zich zal moeten gestalten, - dat is, gelijk gezegd, van een zo uiteenlopende subjectieve verscheidenheid, dat zelfs in haar grote lijnen nauwelijks raakpunten kunnen worden aangewezen.

Dit kan geponeerd worden: het streven naar andersheid is het streven naar geluk; dat "geluk" echter ontsnapt aan elke bevredigende definitie. Het naastkomende vinden wij wellicht in de algemeenheid, dat "geluk" de toestand aangeeft van een permanent zielsevenwicht. En dit zegt ons bitter weinig of niets. Erger is bovendien, dat permanentie van zulk zielsevenwicht een onmogelijkheid, immers een deels buitenmenselijke relatie is.

Aldus benaderd moet "geluk" negatief vastgesteld worden als geen begrip, dat een toestand begrenst. Als het de objectieve realiteit aanduidt, dan

wij het Leven plegen te noemen. Dat Leven, - het het leven! - voldoet dus niet aan de verlangens, uitgaande naar een begerenswaardiger gewenste toekomst. Het voldoet dus niet aan de feitelijkheden van het momentaan doorleefde bestaan, dat wij de naam geven van het Heden, al bestaat dit niet als enige langer of korter durend gedachte periode. Want het heden is òf het laatste verleden, òf reeds de eerste toekomst, en het leven dierhalve de altijd durende overgang van verleden naar toekomst. Het is de subjectieve irrealiteit, welke ons immer bedriegelijk belooft, dat er een veel schonere objectieve realiteit is te bereiken, een wèl gelukkige toekomst, al voerde ons het verleden nog steeds niet tot voor het ochtendgloren daarvan.

In dat nu is Geschiedenis: het verhaal van de onophoudelijke, nooit rustende bestrevingen der totale mensheid ter bereiking van die objectieve realiteit. Dienvolgens moeten wij trachten te ontdekken, welke die bestrevingen zijn, voor en aleer wij zullen beschrijven, wat die objectieve realiteit inhoudt of wat zij is.

Één karaktertrek staat natuurlijk dadelijk helder voor ons: het streven naar andersheid. Het Nu voldoet niet. Het moet anders zijn. Hoe men zich die andersheid voorstelt is niet in een enkel beeld samen te vatten. Grotere of kleinere groepen, en zelfs individuën, malen zich onderling sterk verschillende toekomst-beelden af, welke niettemin alle deze trek gemeen hebben: die toekomst moet het door een ieder verlangde geluk brengen, dat het verleden nog steeds niet in staat is geweest te realiseren. Hoe achter dat geluk xx zich zal moeten gestalten, - dat is, gelijk gezegd, van een zo uiteenlopende subjectieve verscheidenheid, dat zelfs in haar grote lijnen nauwelijks raakpunten kunnen worden aangewezen.

Dit kan geponeerd worden: het streven naar andersheid is het streven naar geluk; dat "geluk" echter ontsnapt aan elke bevredigende definitie. Het naastkomende vinden wij wellicht in de algemeenheid, dat "geluk" de toestand aanneeft van een permanent zielsevenwicht. En dit zegt ons bitter weinig of niets. Erger is bovendien, dat permanentie van zulk zielsevenwicht een onmogelijkheid, immers een deels buitenmenselijke relatie is.

Aldus benaderd moet "geluk" negatief vastgesteld worden als geen begrip, dat een toestand begrenst. Als het de objectieve realiteit aanduidt, dan

wij het Leven plegen te noemen. Dat Leven, - het het leven! - voldoet dus niet aan de verlangens, uitgaande naar een begerenswaardiger gewenste toekomst. Het voldoet dus niet aan de feitelijkheden van het momentaan doorleefde bestaan, dat wij de naam gaven van het Heden, al bestaat dit niet als enige langer of korter durend gedachte periode. Want het heden is óf het laatste verleden, óf reeds de eerste toekomst, en het leven dierhalve de altijd durende overgang van verleden naar toekomst. Het is de subjectieve irrealiteit, welke ons immer bedrieglijk belooft, dat er een veel schonere objectieve realiteit is te bereiken, een wèl gelukkige toekomst, al voerde ons het verleden nog steeds niet tot voor het ochtendgloren daarvan.

En dat nu is Geschiedenis: het verhaal van de onophoudelijke, nooit rustende bestrevingen der totale mensheid ter bereiking van die objectieve realiteit. Diensvolgens moeten wij trachten te ontdekken, welke die bestrevingen zijn, voor en aleer wij zullen begrijpen, wat die objectieve realiteit inhoudt of wat zij is.

Één karaktertrek staat natuurlijk dadelijk helder voor ons: het streven naar andersheid. Het Nu voldoet niet. Het moet anders zijn. Hoe men zich die andersheid voorstelt is niet in een enkel beeld samen te vatten. Grotere of kleinere groepen, en zelfs individuën, malen zich onderling sterk verschillende toekomst-beelden af, welke niettemin alle deze trek gemeen hebben: die toekomst moet het door een ieder verlangde geluk brengen, dat het verleden nog steeds niet in staat is geweest te realiseren. Hoe achter dat geluk zich zal moeten gestalten, - dat is, gelijk gezegd, van een zo uiteenlopende subjectieve verscheidenheid, dat zelfs in haar grote lijnen nauwelijks vraakpunten kunnen worden aangewezen.

Dit kan geponeerd worden: het streven naar andersheid is het streven naar geluk; dat "geluk" echter ontsnapt aan elke bevredigende definitie. Het naastkomende vinden wij wellicht in de algemeenheid, dat "geluk" de toestand aanduidt van een permanent zielsevenwicht. En dit zegt ons bitter weinig of niets. Erger is bovendien, dat permanentie van zulk zielsevenwicht een onmogelijkheid, immers een deels buitenmenselijke relatie is.

Aldus benaderd moet "geluk" negatief vastgesteld worden als geen begrip, dat een toestand begrenst. Als het de objectieve realiteit aanduidt,

dan

dan is geluk het streven naar de verwerkelijking van die objectieve realiteit. In de gang van dit betoog is deze realiteit dus geen ding, geen zaak, geen object en derhalve ook geen realiteit; zo mee is dan het streven tot realisering van een niet-mogelijke realiteit de jacht op een schim.

Helaas is het dit inderdaad: de jacht op het niet-bestaande en niet bestaanbare, om het even of deze jacht bedreven wordt door een individu, een volk, of de gehele mensheid. Want zelfs als wij ons de gehele mensheid zouden kunnen voorstellen als een eenheid, - de objectieve realiteit werd er niet minder vaag, minder chimère, minder hersenschim, meer ding door.

Nu kunnen wij "Geschiedenis" in haar zin van schoolvak wel definieren. Aldus b.v.: Geschiedenis is het chronologisch en getrouw relaas van het almenslijk streven, - met inbegrip van zijn daartoe aangewende middelen en zijn daartoe ingeslagen wegen, - ter verwerkelijking van het niet-bestaanbare geluk tijdens het aardse leven of zelfs na de dood.

Aldus gezien is Geschiedenis een voornaam onderdeel der algemene psichologie. Het is niet onwezenlijk haar zo op te vatten. Zij kan onmogelijk als exact leervak gezien worden. En zeker moet het als een denkfout worden begrepen, in historische gebeurtenissen, in dier leidende menslijke figuren, in de processgang van de materiële en spitituële evolutie van het mensdom de bronnen van de geschiedkunde als wetenschap in stede van haar uitingen en openbaringen te willen zien. De consequenties zijn veel-omvattend.

Wat de persoonlijke verbeeldingen van het geluk aangaat, - het is niet zo moeilijk die consequenties te aanvaarden. Wij allen weten wat wij in deze zin wensen. Dat een ieder zich daartoe op een andere basis plaatst, maakt het probleem niet moeilijker.

Voor velen belooft het bezit van stoffelijke waarden reeds het geluk op aarde, in welke vorm de materiële rijkdom dan ook de mogelijkheid van daaruit te putten genot belooft. De materie toch moet door haar overvloedigheid juist het genot in elke vorm realiseren, hij moge de minst weerzinwekkende vrijdom van zorg beogen, of het uitleven van de ongebreideldste fisische genotdrift. Hij moge dan op triomferende voldoening van de activiteit des geestes peiling nemen, dan wel de koers bepaald hebben op de winning van de eerbare liefde der sexen. Roemzucht moge de glo-

rie te

dan is geluk het streven naar de verwerkelijking van die objectieve realiteit. In de gang van dit betoog is deze realiteit dus geen ding, geen zaak, geen object en derhalve ook geen realiteit; zo mee is dan het streven tot realisering van een niet-mogelijke realiteit de jacht op een schim.

Helaas is het dit inderdaad: de jacht op het niet-bestaande en niet bestaanbare, on het even of deze jacht bedreven wordt door een individu, een volk, of de gehele mensheid. Want zelfs als wij ons de gehele mensheid zouden kunnen voorstellen als een eenheid, - de objectieve realiteit werd er niet minder vaag, minder chimère, minder hersenschim, meer ding door.

Nu kunnen wij "Geschiedenis" in haar zin van schoolvak wel definieren. Aldus b.v.: Geschiedenis is het chronologisch en getrouw relaas van het almenslijk streven, - met inbegrip van zijn daartoe aangewende middelen en zijn daartoe ingeslagen wegen, - ter verwerkelijking van het niet-bestaanbare geluk tijdens het aardse leven of zelfs na de dood.

Aldus gezien is Geschiedenis een voornaam onderdeel der algemene psicholopie. Het is niet onwezenlijk haar zo op te vatten. Zij kan onmogelijk als exact leervak gezien worden. En zeker moet het als een denkfout worden beschouwd, in historische gebeurtenissen, in dier leidende menslijke figuren, in de processang van de materiële en spitituële evolutie van het menselijk de bronnen van de geschiedkunde als wetenschap in stéde van haar uitingen en openbaringen te willen zien. De consequenties zijn veel-omvattend.

Wat de persoonlijke verbeeldingen van het geluk aangaat, - het is niet zo moeilijk die consequenties te aanvaarden. Zij allen weten wat zij in deze zin wensen. Dat een ieder zich daartoe op een andere basis plaatst, maakt het probleem niet moeilijker.

Voor velen belooft het bezit van stoffelijke waarden reeds het geluk op aarde, in welke vorm de materiële rijkdom dan ook de mogelijkheid van daaruit te putten genot belooft. De materie toch moet door haar overvloedigheid juist het genot in elke vorm realiseren, hij moge de minst weerzinwekkende vrijdom van zorg beogen, of het uitleven van de ongebreidelste fisische genotdrift. Hij moge dan op triomferende voldoening van de activiteit des geestes peiling nemen, dan wel de koers bepaald hebben op de winning van de eerbare liefde der sexen. Roemzucht moge de glo-

rie te

dan is geluk het streven naar de verwerkelijking van die objectieve realiteit. In de gang van dit betoog is deze realiteit dus geen ding, geen zaak, geen object en derhalve ook geen realiteit; zo nee is dan het streven tot realisering van een niet-mogelijke realiteit de jacht op een schim.

Helaas is het dit inderdaad: de jacht op het niet-bestaande en niet bestaanbare, om het even of deze jacht bedreven wordt door een individu, een volk, of de gehele mensheid. Want zelfs als wij ons de gehele mensheid zouden kunnen voorstellen als een eenheid, - de objectieve realiteit werd er niet minder vaag, minder chimère, minder hersenschim, meer ding door.

Nu kunnen wij "Geschiedenis" in haar zin van schoolvak wel definieren. Aldus b.v.: Geschiedenis is het chronologisch en getrouw relaas van het almenslijk streven, - met inbegrip van zijn daartoe aangewende middelen en zijn daartoe ingeslagen wegen, - ter verwerkelijking van het niet-bestaanbare geluk tijdens het aardse leven of zelfs na de dood.

Aldus gezien is Geschiedenis een voornaam onderdeel der algemene psichologie. Het is niet onwezenlijk haar zo op te vatten. Zij kan onmogelijk als exact leervak gezien worden. En zeker moet het als een denkfout worden begrepen, in historische gebeurtenissen, in dier leidende menslijke figuren, in de processgang van de materiële en spitituële evolutie van het mensdom de bronnen van de Geschiedkunde als wetenschap in stede van haar uitingen en openbaringen te willen zien. De consequenties zijn veel-omvattend.

Wat de persoonlijke verbeeldingen van het geluk aangaat, - het is niet zo moeilijk die consequenties te aanvaarden. Wij allen weten wat wij in deze zin wensen. Dat een ieder zich daartoe op een andere basis plaatst, maakt het probleem niet moeilijker.

Voor velen belooft het bezit van stoffelijke waarden reeds het geluk op aarde, in welke vorm de materiële rijkdom dan ook de mogelijkheid van daaruit te putten genot belooft. De materie toch moet door haar overvloedigheid juist het genot in elke vorm realiseren, hij moge de minst weerzinwekkende vrijdom van zorg beogen, of het uitleven van de ongebreideldste fisische genotdrift. Hij moge dan op triomferende voldoening van de activiteit des geestes peiling nemen, dan wel de koers bepaald hebben op de winning van de eertare liefde der sexen. Roemzucht moge de glo-

rie te midden van de groepsgenoten als de gelukkige bekroning van een bewonderd leven voortoveren, dan wel moge de filosofische verwerping van begeerte in de eenzaamheid van spirituële majesteit doen bestreven. Hij moge in religieuze extase het hoge loon van het leven door godsadoratie als verdienste ten bate der medemensen doen schouwen, dan wel in het egoisme op hoger plan de opperste altruistische winst voor de ganse gemeenschap doen verwachten.

Kortom: de vorm van het geluk dient geen ander wit dan dat van de subjectieve wens der bereiking. Niet de subjectieve variabele vorm, maar het constante streven kan op zijn best aan het eigen subjectieve leven de verven schenken, die het voor een ieder verscheiden menslijk geluk schijnt te bezitten.

Hoe echter ligt het probleem, als wij zijn oplossing trachten te vinden in de geestelijke activiteit van gezin, sociale kring, volk, natie of anders denkbare onderlinge verbondenheid? Deze ideologie zal blijken geen andere te zijn, dan die welke individueel gehuldigd wordt, en dat enkel de kwantiteit der macht ter bereiking van het gestelde doel, niet de kwaliteit daarvan gegroeid is en uit dien hoofde de sterkte schijnt te bezitten, welke het individuële bestreven blijkt te moeten ontbreken. M.a.w. de groep, - welke zij ook is, - doet zich, gelijk in zo menig ander opzicht, als eenheid, als samengestelde individu kennen. Het zijn de zelfde psichische drijfveren, die wij bij de enkeling en de groep ontmoeten. Achter elk geluks-bestreven werken steeds weer de zelfde krachten die de menslijke ziel tot actie voeren.

Zij zijn nijd en afgunst, haat en misdadigheid, zelfzucht en genotsdrift, roof en hebzucht, en andere op verkrijging van stoffelijk bezit gerichte neigingen. Spirituele drijfveren zijn minder vaak te ontmoeten, b.v. geloofsijver, afkeer van afvalligheid, paranoiacale betuigingsdrift: ook eindelijk liefde en mensenmin. Het is al psiche, wat de klok slaat. Het zijn de wegen van beschaving en kultuur. Als zodanig dringt zich de hoge pedagogische waarde van het vak "geschiedenis" op de school aan ons op, ook, ja vooral, als opvoeding en tegenwicht ten opzichte van de overmaat van opleiding, welke de huidige school met haar overbelasting van parate kennis en schijn van algemene ontwikkeling ons biedt. Geschiedenis-onderwijs zal dus op geen enkele

school

rie te midden van de groepsgenoten als de gelukkige bekroning van een bewonderd leven voortoveren, dan wel moge de filosofische verwerping van begeerte in de eenzaamheid van spirituële majesteit doen bestreven. Hij moge in religieuze extase het hoge loon van het leven door godsadoratie als verdienste ten bate der medemensen doen schouwen, dan wel in het eroïsme op hoger plan de opperste altruistische winst voor de ganse gemeenschap doen verwachten.

Kortom: de vorm van het geluk dient geen ander wit dan dat van de subjectieve wens der bereiking. Niet de subjectieve variabele vorm, maar het constante streven kan op zijn best aan het eigen subjectieve leven de verven schenken, die het voor een ieder verscheiden menslijk geluk schijnt te bezitten.

Hoe echter ligt het probleem, als wij zijn oplossing trachten te vinden in de geestelijke activiteit van gezin, sociale kring, volk, natie of anders denkbare onderlinge verbondenheid? Dezx ideologie zal blijken geen andere te zijn, dan die welke individueel gehuldigd wordt, en dat enkel de kwantiteit der macht ter bereiking van het gestelde doel, niet de kwaliteit daarvan geroeid is en uit dien hoofde de sterkte schijnt te bezitten, welke het individuële bestreven blijkt te moeten ontbreken. M.a.w. de groep, - welke zij ook is, - doet zich, gelijk in so menig ander opzicht, als eenheid, als samengestelde individu kennen. Het zijn de zelfde psichische drijfveren, die wij bij de enkeling en de groep ontmoeten. Achter elk geluks-bestreven werken steeds weer de zelfde krachten die de menslijke ziel tot actie voeren.

Zij zijn nijd en afgunst, haat en misdadigheid, zelfzucht en genotsdrift, roof en hebzucht, en andere op verkrijging van stoffelijk bezit gerichte neigingen. Spirituele drijfveren zijn minder vaak te ontmoeten, b.v. geloofsijver, afkeer van afvalligheid, paranoiacale betuigingsdrift: ook eindelijk liefde en mensenmin. Het is al psiche, wat de klok slaat. Het zijn de wegen van beschaving en kultuur. Als zodanig dringt zich de hoge pedagogische waarde van het vak "geschiedenis" op de school aan ons op, ook, ja vooral, als opvoeding en tegenmicht ten opzichte van de overmaat van opleiding, welke de huidige school met haar overbelasting van parate kennis en schijn van algemene ontwikkeling ons biedt. Geschiedenis-onderwijs zal dus op geen enkele

<u>school</u>

rie te midden van de groepsgenoten als de gelukkige bekroning van een beroemd leven voortoveren, dan wel moge de filosofische verheffing van begeerte in de eenzaamheid van spirituële majesteit doen bestreven. Hij moge in religieuze extase het hoge loon van het leven door godsadoratie als verdienste ten bate der medemensen doen schouwen, dan wel in het egoisme op hoger plan de opperste altruistische winst voor de ganse gemeenschap doch verwachten.

Korton: de vorm van het geluk dient geen ander uit dan dat van de subjectieve wens der bereiking. Niet de subjectieve variabele vorm, maar het constante streven kan op zijn best aan het eigen subjectieve leven de verven schenken, die het voor een ieder verscheiden menselijk geluk schijnt te bezitten.

Hoe echter ligt het probleem, als wij zijn oplossing trachten te vinden in de geestelijke activiteit van gezin, sociale kring, volk, natie of anders denkbare onderlinge verbondenheid? Dezer ideologie zal blijken geen andere te zijn, dan die welke individueel gehuldigd wordt, en dat enkel de kwantiteit der macht ter bereiking van het gestelde doel, niet de kwaliteit daarvan gegroeid is en uit dien hoofde de sterkte schijnt te bezitten, welke het individuële bestreven blijkt te moeten ontbreken. M.a.w. de groep, - welke zij ook is, - doet zich, gelijk in zo menig ander opzicht, als eenheid, als samengestelde individu kennen. Het zijn de zelfde psichische drijfveren, die wij bij de enkeling en de groep ontmoeten. Achter elk geluks-bestreven werken steeds weer de zelfde krachten die de menslijke ziel tot actie voeren.

Wij zijn nijd en afgunst, haat en misdadigheid, zelfzucht en genotsdrift, roof en hebzucht, en andere op verkrijging van stoffelijk bezit gerichte neigingen. Spirituele drijfveren zijn minder vaak te ontmoeten, b.v. geloofsijver, afkeer van afvalligheid, paranoiacale betuigingsdrift: ook eindelijk liefde en mensenmin. Het is al psiche, wat de klok slaat. Het zijn de wegen van beschaving en kultuur. Als zodanig dringt zich de hoge pedagogische waarde van het vak "geschiedenis" op de school aan ons op, ook, ja vooral, als opvoeding en tegenwicht ten opzichte van de overmaat van opleiding, welke de huidige school met haar overbelasting van parate kennis en schijn van algemene ontwikkeling ons biedt. Geschiedenis-onderwijs zal dus op geen enkele

school

school - lager, middelbaar en hoger, - mogen ontbreken. Algemene ontwikkeling toch wortelt in en stoelt op de bodem van inzicht in de evolutiegang der mensheid. Maar het zal diep ingrijpende wijzigingen in de nu gevolgde leer-metoden verlangen. Kennis van gebeurtenissen, van jaartallen, van vorsten en voorsten moet waarlijk slechts bijzaak zijn. Daarentegen zullen de ontwikkelingslijnen van het intuitieve denken op de voorgrond moeten staan. Dus worden hoofdzaak geschiedenis van de religie, van de oeraanvang in mitologie, geesten- en godenleer, die in haar dagen' godsdienst waren, tot aan de bloemige toppen van de huidige gods- en moraal-leren; - van de wijsbegeerte die overal de religie tot basis heeft of haar als basis dient en zich met die basis wijzigt en ontwikkelt; - van de kunst, die de gedachtenwereld projecteert; - van de staatkunde, die van het eigen en het samenlever der volkeren structuur en bouw, uiterlijke vorm en innerlijk belijden modelleert. En dit alles los van de instructieve wetenschappen, los van haar toepassingen, de techniek, het imitatieve denken, zeker bevrijd van de povere opvattingen, die ruim vijftig jaar geleden het onderricht in de griekse mitologie tot paskwil en aanfluiting maakten. Geschiedkunde is dan in haar wezen: de geschiedenis van het denken. De nieuwe inzichten, die op internationale waardering en verdraagzaamheid en op innerlijke belangstelling en harmonie gericht moeten zijn, zullen nieuwe metoden opbouwen ter opleiding naar aardse vrede, altans op dit gebied der menslijke samenleving, didaktisch en descriptief voor de aanvang, critisch en analitisch voor de eindstudie; metoden, die zelf bevrijd behoren te zijn van lesjes-opzeggerijen, proefwerkzonden en schismatische sentimenten.

Dit is detail, wel moeilijk maar ontwijfelbaar te vinden en uit te werken. Hoofdzaak is het beginsel te aanvaarden.

Een ander detail, - de opleiding van de benodigde leerkrachten, - zal meer tijd van regeling eisen; De kweekscholen zullen de onderwijzers moeten voortbrengen. Het begin-onderwijs in de nieuwe opvatting van geschiedkunde zal niet te moeilijk vallen. Voor onze hoge scholen kunnen wij de vorming aan de hoogleraren wel zelf overlaten. De moeilijkheid zal echter groot zijn, een voldoend aantal middelbare leraren te vinden, die hun aandeel in de nieuwe opvoedingstaak meester zullen moeten zijn. Maar ook dit zal zijn beslag wel krijgen, zij het dat langer geduld

zal

school - lager, middelbaar en hoger, - mogen ontbreken. Algemene ontwikkeling toch wortelt in en stoelt op de bodem van inzicht in de evolutiegang der mensheid. Maar het zal diep ingrijpende wijzigingen in de nu gevolgde leer-metoden verlangen. Kennis van gebeurtenissen, van jaartallen, van vorsten en voorsten moet waarlijk slechts bijzaak zijn. Daarentegen zullen de ontwikkelingslijnen van het intuitieve denken op de voorgrond moeten staan. Dus worden hoofdzaak geschiedenis van de religie, van de oeraanvang in mitologie, geesten- en godenleer, die in haar dagen godsdienst waren, tot aan de bloemige toppen van de huidige gods- en moraal-leren; - van de wijsbegeerte die overal de religie tot basis heeft of haar als basis dient en zich met die basis wijzigt en ontwikkelt; - van de kunst, die de gedachtenwereld projecteert; - van de staatkunde, die van het eigen en het samenlever der volkeren structuur en bouw, uiterlijke vorm en innerlijk bolijden modelleert. En dit alles los van de instructieve wetenschappen, los van haar toepassingen, de techniek, het initatieve denken, zeker bevrijd van de povere opvattingen, die ruim vijftig jaar geleden het onderricht in de griekse mitologie tot paskwil en aanfluiting maakten. Geschiedkunde is dan in haar wezen: de geschiedenis van het denken. De nieuwe inzichten, die op internationale waardering en verdraagzaamheid en op innerlijke belangstelling en harmonie gericht moeten zijn, zullen nieuwe metoden opbouwen ter opleiding naar aardse vrede, altans op dit gebied der menslijke samenleving, didaktisch en descriptief voor de aanvang, critisch en analitisch voor de eindstudie; metoden, die zelf bevrijd behoren te zijn van lesjes-opzeggerijen, proefwerkzonden en schismatische sentimenten.

Dit is detail, wel moeilijk maar ontwijfelbaar te vinden en uit te werken. Hoofdzaak is hetkm beginsel te aanvaarden.

Een ander detail, - de opleiding van de benodigde leerkrachten, - zal meer tijd van regeling eisen; De kweekscholen zullen de onderwijzers moeten voortbrengen. Het begin-onderwijs in de nieuwe opvatting van geschiedkunde zal niet te moeilijk vallen. Voor onze hoge scholen kunnen wij de vorming aan de hoogleraren wel zelf overlaten. De moeilijkheid zal echter groot zijn, een voldoend aantal middelbare leraren te vinden, die hun aandeel in de nieuwe opvoedingstaak meester zullen moeten zijn. Maar ook dit zal zijn beslag wel krijgen, zij het dat langer geduld

zal

school - lager, middelbaar en hoger, - mogen ontbreken. Algemene ontwikkeling toch wortelt in en stoelt op de boezem van inzicht in de evolutiegang der mensheid. Maar het zal diep ingrijpende wijzigingen in de nu gevolgde leer-metoden verlangen. Kennis van gebeurtenissen, van jaartallen, van vorsten en voorsten moet waarlijk slechts bijzaak zijn. Daarentegen zullen de ontwikkelingslijnen van het intuitieve denken op de voorgrond moeten staan. Dus worden hoofdzaak geschiedenis van de religie, van de oerkunst in mitologie, geesten- en godenleer, die in haar dagen godsdienst waren, tot aan de bloemige toppen van de huidige gods- en moraal-leren; - van de wijsbegeerte die overal de religie tot basis heeft of haar als basis dient en zich met die basis wijzigt en ontwikkelt; - van de kunst, die de gedachtenwereld projecteert; - van de staatkunde, die van het eigen en het samenlever der volkeren structuur en bouw, uiterlijke vorm en innerlijk belijden modelleert. En dit alles los van de instructieve wetenschappen, los van haar toepassingen, de techniek, het imitatieve denken, zeker bevrijd van de povere opvattingen, die ruim vijftig jaar geleden het onderricht in de griekse mitologie tot paskwil en aanfluiting maakten. Geschiedkunde is dan in haar wezen: de geschiedenis van het denken. De nieuwe inzichten, die op internationale waardering en verdraagzaamheid en op innerlijke belangstelling en harmonie gericht moeten zijn, zullen nieuwe metoden opbouwen ter opleiding naar aardse vrede, altans op dit gebied der menselijke samenleving, didaktisch en descriptief voor de aanvang, critisch en analitisch voor de eindstudie; metoden, die zelf bevrijd behoren te zijn van lesjes-opzeggerijen, proefwerkzonden en schismatische sentimenten.

Dit is detail, wel moeilijk maar ontwijfelbaar te vinden en uit te werken. Hoofdzaak is het beginsel te aanvaarden.

Een ander detail, - de opleiding van de benodigde leerkrachten, - zal meer tijd van regeling eisen; De kweekscholen zullen de onderwijzers moeten voortbrengen. Het begin-onderwijs in de nieuwe opvatting van geschiedkunde zal niet te moeilijk vallen. Voor onze hoge scholen kunnen wij de vorming aan de hooglerarен wel zelf overlaten. De moeilijkheid zal echter groot zijn, een voldoend aantal middelbare leraren te vinden, die hun aandeel in de nieuwe opvoedingstaak meester zullen moeten zijn. Maar ook dit zal zijn beslag wel krijgen, zij het dat langer geduld

zal

zal moeten worden geoefend.

Dat de school dan echter eindelijk meer aandacht zal kunnen geven aan haar hoofddoel: opvoeding, is, dunkt schrijver, een zaak van voldoende belang en betekenis om het beginsel te aanvaarden.

En dat blijft de dwingende hoofdzaak.

---

zal moeten worden geoefend.

Dat de school dan echter eindelijk meer aandacht zal kunnen geven aan haar hoofddoel: opvoeding, is, dunkt schrijver, een zaak van voldoende belang en betekenis om het beginsel te aanvaarden.

En dat blijft de dwingende hoofdzaak.

---

zal moeten worden geoefend.

Dat de school dan echter eindelijk meer aandacht zal kunnen geven aan haar hoofddoel: opvoeding, is, dunkt schrijver, een zaak van voldoende belang en betekenis om het beginsel te aanvaarden.

En dat blijft de dwingende hoofdzaak.

Over deze Snelcursus.

M i j n j o n g e V r i e n d e n

Van de lagere school tot de universiteit, denk eens nu over het volgende, en als je een en ander daarvan nog niet begrijpt, geleidelijk aan zul je meer en meer begrijpen. Wij gaan ter school om te leren: b.v. talen of wiskunde of techniek. Maar altijd is er toch een drang tot algemene ontwikkeling. Speciale kennis is goed en nuttig voor enkelen, die wij niet kunnen en ook niet willen missen. Maar de algemene ontwikkeling van de menselijke samenleving wordt toch wel in hoofdzaak gedragen door een algemene ontwikkeling van elk onzer, die deze samenleving vormen. Nu is er een vak dat sneller dan andere vakken ons die algemene ontwikkeling bijbrengt.

Dat vak is GESCHIEDENIS.

Voor ons Indonesiërs, onze jongeren, die als gevolg van de politieke gebeurtenissen gedurende eeuwen moedwillig dom en onmondig gehouden zijn om ons uitbuitbaar te doen blijven, is het nu vooral van opperste belang, om zo snel mogelijk voor zich een weg naar boven te zoeken en hun plaats in de zon te veroveren. En dat nu willen deze schoolboekjes zijn: een Zesjarige Snelcursus voor Algemene Ontwikkeling langs de weg der Geschiedenis. Ik raad jullie allen aan om naast deze lees-boekjes ook nog al wat je in handen krijgen kunt op het gebied van geschiedenis te lezen. Het zal natuurlijk niet allemaal goed zijn, maar toch kun je er een en ander uit halen, waaraan je wat hebben zult.

Want nu ga ik jullie wat vertellen van wat Geschiedenis je al zo brengen kan.

Zij maakt je om te beginnen deskundig op het gebied der historie (d.i. de geschiedenis zelf). Daardoor behoef je niet je oordeel voor je te houden, als er over een geschiedkundig onderwerp wordt gesproken, hetgeen dagelijks gebeurt.

Zij brengt je enige kennis bij van de evolutie (= ontwikkelings gang der mensheid en van al wat leeft in de natuur). En kennis van de geografie (= de aardrijkskunde), van de geologie (= aardkunde), van de kosmografie (= de kennis van de hemel, de loop van de sterren, de passaten en andere windstromingen, die van grote invloed waren en zijn op de zeevaart; e.d.z.).

Zij vormt je inzicht in de politiek (= de staatkunde, de kunst van regeren), de uit elkander groeiende ideologieën, (= de denkstromingen, die steeds weer naar het betere streven); de leer der finantiën (= het nut, en het gebruik van het

Over deze Snelcursus.

M i j n j o n g e V r i e n d e n
van de lagere school tot de universiteit, denk eens na over het volgende, en als je een en ander daarvan nog niet begrijpt, geleidelijk aan zul je meer en meer begrijpen. Wij gaan ter school om te leren: b.v. talen of wiskunde of techniek. Maar altijd is er toch een drang tot algemene ontwikkeling. Speciale kennis is goed en nuttig voor enkelen, die wij niet kunnen en ook niet willen missen. Maar de algemene ontwikkeling van de menselijke samenleving wordt toch wel in hoofdzaak gedragen door een algemene ontwikkeling van elk onzer, die deze samenleving vormen. Nu is er een vak dat sneller dan andere vakken ons die algemene ontwikkeling bijbrengt.

Dat vak is GESCHIEDENIS.

Voor ons Indonesiërs, onze jongeren, die als gevolg van de politieke gebeurtenissen gedurende eeuwen moedwillig dom en onmondig gehouden zijn om ons uitbuitbaar te doen blijven, is het nu vooral van opperste belang, om zo snel mogelijk voor zich een weg naar boven te zoeken en hun plaats in de zon te veroveren. En dat nu willen deze schoolboekjes zijn: een 7esjarige Snelcursus voor Algemene Ontwikkeling langs de weg der Geschiedenis. Ik raad jullie allen aan om naast deze lees-boekjes ook nog al wat je in handen krijgen kunt op het gebied van geschiedenis te lezen. Het zal natuurlijk niet allemaal goed zijn, maar toch kun je er een en ander uit halen, waaraan je wat hebben zult.

Want nu ga ik jullie wat vertellen van wat Geschiedenis je al zo brengen kan.

Zij maakt je om te beginnen deskundig op het gebied der historie (d.i. de geschiedenis zelf). Daardoor behoef je niet je oordeel voor je te houden, als er over een geschiedkundig onderwerp wordt gesproken, hetgeen dagelijks gebeurt.

Zij brengt je enige kennis bij van de evolutie (= ontwikkelings gang der mensheid en van al wat leeft in de natuur). En kennis van de geografie (= de aardrijkskunde), van de geologie (= aardkunde), van de kosmografie (= de kennis van de hemel, de loop van de sterren, de passaten en andere windstromingen, die van grote invloëd waren en zijn op de zeevaart; e.d.z.)

Zij vormt je inzicht in de politiek (= de staatkunde, de kunst van regeren), de uit elkander groeiende ideologieën, (= de denkstromingen, die steeds weer naar het betere streven); de leer der finantiën (= het nut, en het gebruik van het

Over deze Snelcursus.

M i j n j o n g e V r i e n d e n

Van de lagere school tot de universiteit, denk eens na over het volgende, en als je een en ander daarvan nog niet begrijpt, geleidelijk aan zul je meer en meer begrijpen. Wij gaan ter school om te leren: b.v. talen of wiskunde of techniek. Maar altijd is er toch een drang tot algemene ontwikkeling. Speciale kennis is goed en nuttig voor enkelen, die wij niet kunnen en ook niet willen missen. Maar de algemene ontwikkeling van de menselijke samenleving wordt toch wel in hoofdzaak gedragen door een algemene ontwikkeling van elk onzer, die deze samenleving vormen. Nu is er een vak dat sneller dan andere vakken ons die algemene ontwikkeling bijbrengt.

Dat vak is GESCHIEDENIS.

Voor ons Indonesiërs, onze jongeren, die als gevolg van de politieke gebeurtenissen gedurende eeuwen moedwillig dom en onmondig gehouden zijn om ons uitbuitbaar te doen blijven, is het nu vooral van opperste belang, om zo snel mogelijk voor zich een weg naar boven te zoeken en hun plaats in de zon te veroveren. En dat nu willen deze schoolboekjes zijn: een losjarige Snelcursus voor Algemene Ontwikkeling langs de weg der Geschiedenis. Ik raad jullie allen aan om naast deze lees-boekjes ook nog al wat je in handen krijgen kunt op het gebied van geschiedenis te lezen. Het zal natuurlijk niet allemaal goed zijn, maar toch kun je er een en ander uit halen, waaraan je wat hebben zult.

Want nu ga ik jullie wat vertellen van wat Geschiedenis je al zo brengen kan.

Zij maakt je om te beginnen deskundig op het gebied der historie (d.i. de geschiedenis zelf). Daardoor behoef je niet je oordeel voor je te houden, als er over een geschiedkundig onderwerp wordt gesproken, hetgeen dagelijks gebeurt.

Zij brengt je enige kennis bij van de evolutie (= ontwikkelings gang der mensheid en van al wat leeft in de natuur). En kennis van de geografie (= de aardrijkskunde), van de geologie (= aardkunde), van de kosmografie (= de kennis van de hemel, de loop van de sterren, de passaten en andere windstromingen, die van grote invloed waren en zijn op de zeevaart; e.d.z.)

Zij vormt je inzicht in de politiek (= de staatkunde, de kunst van regeren), de uit elkander groeiende ideologieën, (= de denkstromingen, die steeds weer naar het betere streven); de leer der finantiën (= het nut, en het gebruik van het

het geld der staten en volkeren.

Zij geeft een bruikbaar overzicht van de algemene economie (= de huishouding van de staat, en van de sociale gemeenschap, d.i. de maatschappij, het samenlevern der mensen en volkeren, hun verbindingen door handel, industrie of nijverheid, en onderling verkeer, van de agricultuur of landbouw en de leer der volksvoeding, der higiène of gezondsheidsleer, de loonbeweging en de volksrechten). Daarnaast geeft zij ons een bruikbaar begrip van de lands- en volkeren-wetten, het nationale en het internationale recht, in het kort: van de ontwikkeling der kultuur (= de innerlijke beschavingsgang der mensheid).

Zij gunt ons flitsen op te vangen van de archeologie (= de oudheidkunde) de etnologie (= de volkenkunde) de antropologie (= de menskunde). Zij zet de deur op een kier om vluchtige blikken te werpen op de psichologie (= de zielkunde, de leer van ons ineerlijk reageren) en de daarmee samenhangende karakterologie (= de kennis van de bron in ons gemoed van ons doen en handelen in het leven).

Zij toont ons interessante kijkjes op etnografie (= volksbeschrijving) genealogie (= kennis van geslachten) en hereditèit (= erfelijkheidsleer), en op enkele technische wetenschappen (b.v. op het gebied van industrie, scheepvaart, oorlogvoering).

Zij scherpt onze intuitie (= onze innerlijke aanschouwing) op het terrein van de religie (= de godsdienst), de moraal (= de zedelijkheid).

Zij ontuikkelt onze inspiratie (= onze bezieling) op het wijde gebied van de kunst.

Zij leert onze logica (= onze redelijkheid) en onze metodiek (= de leer der metoden tot kennisopname), en haar conclusies (= gevolgtrekkingen) steeds puntiger en doeltreffender te maken.

Zij verfijnt onze bedenkingen tegen de vergroving van onze originaliteit (= onze persoonlijke oorspronkelijkheid), en ook onze critische zin, die ons b.v. moet verre houden van roof en geweld en oorlog, en ons de weg van de vrede in ons menselijk samenleven moet doen verkiezen.

Zij leert ons om onze ongebreidelde fantasie (= de basisloze verbeelding) te verwerpen en ons verre te houden van magie (toverij) en miten (= sproken) en folklore (= onbewezen en onbewijsbare overleveringen); en integendeel om onze empirie (= feiten-ervaring) van bewezen of bewijsbare daadzaken onze onderwijs gang tedoen dragen.

Zij verstevigt onze veroordeling dat onze ken-

het geld der staten en volkeren.

Zij geeft een bruikbaar overzicht van de algemene economie (= de huishouding van de staat, en van de sociale gemeenschap, d.i. de maatschappij, het samenlevern der mensen en volkeren, hun verbindingen door handel, industrie of nijverheid, en onderling verkeer, van de agricultuur of landbouw en de leer der volksvoeding, der hygiène of gezondsheidsleer, de loonbeweging en de volksrechten). Daarnaast geeft zij ons een bruikbaar begrip van de lands- en volkeren-wetten, het nationale en het internationale recht, in het kort: van de ontwikkeling der kultuur (= de innerlijke beschavingsgang der mensheid).

Zij gunt ons flitsen op te vangen van de archeologie (= de oudheidkunde) de ethnologie (= de volkenkunde) de antropologie (= de menskunde). Zij zet de deur op een kier om vluchtige blikken te werpen op de psichologie (= de zielkunde, de leer van ons inoerlijk reageren) en de daarmee samenhangende karakterologie (= de kennis van de bron in ons gemoed van ons doen en handelen in het leven).

Zij toont ons interessante kijkjes op etnografie (= volksbeschrijving) genealogie (= kennis van geslachten) en herediteit (= erfelijkheidsleer), en op enkele technische wetenschappen (b.v. op het gebied van industrie, scheepvaart, oorlogvoering).

Zij scherpt onze intuitie (= onze innerlijke aanschouwing) op het terrein van de religie (= de godsdienst), de moraal (= de zedelijkheid).

Zij ontuikkelt onze inspiratie (= onze bezieling) op het wijde gebied van de kunst.

Zij leert onze logica (= onze redelijkheid) en onze metodiek (= de leer der metoden tot kennisopname), en haar conclusies (= gevolgtrekkingen) steeds puntiger en doeltreffender te maken.

Zij verfijnt onze bedenkingen tegen de vergroving van onze originaliteit (= onze persoonlijke oorspronkelijkheid), en ook onze critische zin, die ons b.v. moet verre houden van roof en geweld en oorlog, en ons de weg van de vrede in ons menselijk samenleven moet doen verkiezen.

Zij leert ons om onze ongebreidelde fantasie (= de basisloze verbeelding) te verwerpen en ons verre te houden van magie (toverij) en miten (= sproken) en folklore (= onbewezen en onbewijsbare overleveringen); en integendeel om onze empirie (= feiten-ervaring) van bewezen of bewijsbare daadzaken onze onderwijs gang tedoen dragen.

Zij verstevigt onze veroordeling dat onze ken-

het geld der staten en volkeren.

Zij geeft een bruikbaar overzicht van de algemene economie (= de huishouding van de staat, en van de sociale gemeenschap, d.i. de maatschappij, het samenleven der mensen en volkeren, hun verbindingen door handel, industrie of nijverheid, en onderling verkeer, van de agricultuur of landbouw en de leer der volksvoeding, der hygiëne of gezondsheidsleer, de loonbeweging en de volksrechten). Daarnaast geeft zij ons een bruikbaar begrip van de lands- en volkeren-wetten, het nationale en het internationale recht, in het kort: van de ontwikkeling der kultuur (= de innerlijke beschavingsgang der menscheid).

Zij gunt ons flitsen op te vangen van de archeologie (= de oudheidkunde) de etnologie (= de volkenkunde) de antropologie (= de menskunde). Zij zet de deur op een kier om vluchtige blikken te werpen op de psicholegie (= de zielkunde, de leer van ons inderlijk reageren) en de daarmee samenhangende karakterologie (= de kennis van de bron in ons gemoed van ons doen en handelen in het leven).

Zij toont ons interessante kijkjes op etnografie (= volksbeschrijving) genealogie (= kennis van geslachten) en hereditèit (= erfelijkheidsleer), en op enkele technische wetenschappen (b.v. op het gebied van industrie, scheepvaart, oorlogvoering).

Zij scherpt onze intuitie (= onze innerlijke aanschouwing) op het terrein van de religie (= de godsdienst), de moraal (= de zedelijkheid).

Zij ontuikkelt onze inspiratie (= onze bezieling) op het wijde gebied van de kunst.

Zij leert onze logica (= onze redelijkheid) en onze metodiek (= de leer der metoden tot kennisopname), en haar conclusies (= gevolgtrekkingen) steeds puntiger en doeltreffender te maken.

Zij verfijnt onze bedenkingen tegen de vergroving van onze originaliteit (= onze persoonlijke oorspronkelijkheid), en ook onze critische zin, die ons b.v. moet verre houden van roof en geweld en oorlog, en ons de weg van de vrede in ons menselijk samenleven moet doen verkiezen.

Zij leert ons om onze ongebreidelde fantasie (= de basisloze verbeelding) te verwerpen en ons verre te houden van magie (toverij) en mïten (= sproken) en folklore (= onbewezen en onbewijsbare overleveringen); en inte[illegible] onze empirie (= feiten-ervaring) van bewezen of bewijsbare daadzaken onze onderwijs[illegible]

Zij verstevigt onze verood[illegible]

kennis slechts echo (= napraat en ortodoxie (= recntleersheid) en dogmatisme (= leermatigheid), en memoratie (= geheugendril) zou zijn.

Zij eist dat ons denken zal berusten op historische zin (= neiging tot de werkelijkheid in het verleden) op realiteitszin (= neiging tot werkelijkheid in het heden) op verwerping van het conservatisme (= verkleefdheid van oude vormen), van het reactionarisme (= de terugdringing van het betere).

Zij eist dat ons denken zal zijn creatief (= scheppend, vormend, omvormend) dus revolutionair (= wedervormend, nieuwscheppend) als de oude vormen getoond hebben dat hun vroeger nut verloren is gegaan.

Dit alles brengt ons de studie der Geschiedenis bij.

Ik geloof niet dat er een ander vak bestaat, dat op zo vele gebieden bevruchtend en algemeen ontwikkelend werkzaam kan zijn.

En daarom is Geschiedenis het leervak voor elke nieuw-oplevende generatie, de hoop voor elke toekomst, de geestesbron voor elke jeugd.

---

kennis slechts echo (= napraat en ortodoxie (= rechtleersheid) en dogmatisme (= leermatigheid), en memoratie (= geheugendril) zou zijn.

Zij eist dat ons denken zal berusten op historische zin (= neiging tot de werkelijkheid in het verleden) op realiteitszin (= neiging tot werkelijkheid in het heden) op verwerping van het conservatisme (= verkleefdheid van oude vormen), van het reactionarisme (= de terugdringing van het betere).

Zij eist dat ons denken zal zijn creatief (= scheppend, vormend, omvormend) dus revolutionair (= wedervormend, nieuwscheppend) als de oude vormen getoond hebben dat hun vroeger nut verloren is gegaan.

Dit alles brengt ons de studie der Geschiedenis bij.

Ik geloof niet dat er een ander vak bestaat, dat op zo vele gebieden bevruchtend en algemeen ontwikkelend werkzaam kan zijn.

En daarom is Geschiedenis het leervak voor elke nieuw-oplevende generatie, de hoop voor elke toekomst, de geestesbron voor elke jeugd.

---

kennis slechts echo (= naprat en ortodoxie (= rechtleersheid) en dogmatisme (= leermatigheid), en memoratie (= geheugendril) zou zijn.

Zij eist dat ons denken zal berusten op historische zin (= neiging tot de werkelijkheid in het verleden) op realiteitszin (= neiging tot werkelijkheid in het heden) op verwerping van het conservatisme (= verkleefdheid van oude vormen), van het reactionarisme (= de terugdringing van het betere).

Zij eist dat ons denken zal zijn creatief (= scheppend, vormend, omvormend) dus revolutionair (= wedervormend, nieuwscheppend) als de oude vormen getoond hebben dat hun vroeger nut verloren is gegaan.

Dit alles brengt ons de studie der Geschiedenis bij.

Ik geloof niet dat er een ander vak bestaat, dat op zo vele gebieden bevruchtend en algemeen ontwikkelend werkzaam kan zijn.

En daarom is Geschiedenis het leervak voor elke nieuw-opleevende generatie, de hoop voor elke toekomst, de geestesbron voor elke jeugd.

